

Pilnvarnieku valdes sanāksmes atklāšanas sesija

Piektdiena, 2026. gada 5. jūnijs, plkst. 17.00

Dailes teātris, Rīga

Prezidente Odile Reno-Baso

1. Uzruna

Jūsu Majestāte,

Jūsu Augstības,

pilnvarnieki,

kolēģi,

draugi!

Esiet sveicināti Rīgā – pilsētā, kas ir tik eleganta, ka to pat dēvē par “Ziemeļu Parīzi”!

Nav brīnums, ka šeit es jūtos kā mājās.

2. Baltija

Latvija ir ideāli piemērota vieta mūsu ikgadējās sanāksmes rīkošanai, īpaši ņemot vērā tēmu, kurai šogad pievērsīsimies.

Kopā ar Igauniju un Lietuvu Latvija ir bijusi viena no līderēm pārejā no centralizētas ekonomikas uz tirgus ekonomiku, kā arī ES paplašināšanās procesā.

Visas trīs valstis var lepoties ar plaukstošiem jaunuzņēmumiem, augstu digitalizācijas līmeni un aktīvu finanšu tehnoloģiju ieviešanu.

Patiesībā šajā ziņā tās apsteidz lielu daļu pārējās Eiropas. Šī spēja pielāgoties un ieviest inovācijas nav zudusi arī krīzes apstākļos.

Šo valstu atkarība no Krievijas gāzes un elektroenerģijas piegādēm gadiem ilgi apdraudēja to drošību.

Taču brīdī, kad tas bija izšķiroši, pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā, visas trīs valstis pilnībā pievienojās ES tīklam.

Tās arī paātrināja investīcijas zaļajā ekonomikā. Tās pārvērta vēsturisko ievainojamību par jaunas noturības avotu.

3. Nestabila un satricinājumu pilna pasaule

Tā ir mācība, kas mums visiem būtu jāņem vērā.

Šodien mēs esam jauna satricinājuma varā.

Tas sākās enerģētikas nozarē, bet jau rada kaitējumu pasaules ekonomikai.

Tas traucē tirdzniecību, sadārdzina daudzu preču izmaksas ārpus enerģētikas jomas un apdraud pārtikas nodrošinājumu.

Inflācija un procentu likmes pieaug.

Valdību fiskālā telpa sašaurinās.

Kad un kā tas beigsies, mēs nevaram paredzēt.

Tomēr šī satricinājuma mērogs, tvērums un temps skaidri parāda, cik nestabila ir kļuvusi mūsu pasaule.

Es pat teiktu vēl vairāk – laiks, ko piedzīvo mūsu un arī daudzi citi pasaules reģioni, no nestabila ir kļuvis par satricinājumiem pilnu.

Un tas viss notiek līdztekus daudzām citām fundamentālām pārmaiņām, no kurām viena ir mākslīgā intelekta ienākšana mūsu dzīvē ar tā sniegtajām lielajām iespējām un riskiem, ko tas rada.

Šodien es vēlos īpaši pievērsties trim galvenajiem izaicinājumiem, ar kuriem, manuprāt, pašlaik saskaras ERAB...

Vēlos arī izklāstīt, kā mēs pārvaram katru no tiem.

4. Pirmais izaicinājums

Pirmais izaicinājums – un tas nav nekāds pārsteigums – ir palīdzēt mūsu valstīm reaģēt uz konfliktiem un to izraisītajām krīzēm.

Šajā ziņā mēs varam paļauties uz stiprajām pusēm, kas mums ir kopīgas ar visām daudzpusējām attīstības bankām.

Kad citi aizdevēji samazina savu palīdzību, mēs to paplašinām, kā esam darījuši Ukrainā.

Aizsargājot savu finansiālo stabilitāti un pārdomāti pārvaldot riskus, mēs varam būt drosmīgāki attiecībā uz projektiem, kuros ieguldām.

Mēs panākam ietekmi, kas caurvij veselas ekonomikas. Un to darām jau ilgi.

Tas viss nosaka mūsu reakciju uz notikumiem Tuvajos Austrumos. Irākā, Jordānijā, Libānā, Rietumkrastā un Gazā, kā arī konflikta skartajās kaimiņvalstīs mēs atbalstīsim ekonomisko aktivitāti.

Mēs arī atbalstīsim privātā sektora un valsts uzņēmumus, nodrošinot likviditāti un stabilizējot finanšu sektoru.

Ilgtermiņā mēs arī liksim pamatus izaugsmei un ilgtspējīgai atveseļošanai.

Tie ir principi, ko esam jau izmantojuši praksē Ukrainā. Atbalsts šai valstij joprojām ir pamatā tam, ko mēs darām.

Mēs esam tās lielākais institucionālais investors. Mēs neesam atkāpušies, tieši pretēji, esam palielinājuši – nevis samazinājuši – investīcijas, ieguldot Ukrainā 10 miljardus eiro, kopš Krievija sāka pilna mēroga karu.

Šie fakti un skaitļi ir tikai daļa no stāsta.

Šajā stāstā ir jāpiemin arī gandrīz 50 000 uzņēmumu, kurus skāris karš un kuri pēdējo četrus gadus laikā ir guvuši labumu no mūsu atbalsta.

Runa ir arī par vairāk nekā 22 miljoniem ukraiņu – vairāk nekā pusi no kopējā iedzīvotāju skaita – kuriem mūsu investīcijas ir palīdzējušas enerģētiskās drošības un infrastruktūras jomā, kā redzējāt video iepriekš.

Kad pienāks laiks, mēs būsim starptautisko centienu priekšgalā, lai atjaunotu Ukrainu.

Un šis laiks pienāks. Kreiz, kad ERAB reģionos izceļas konflikts, mēs esam gatavi ilgstoša miera atjaunošanai.

5. Otrais izaicinājums

Mūsu otrais izaicinājums ir saglabāt starptautiskās sadarbības un partnerības vērtības mūsu darbā.

Nesenā vizītē Černobiļā – kas bija jau mana septītā vizīte Ukrainā kopš kara sākuma – es pati savām acīm redzēju iedvesmojošu šādas sadarbības apliecinājumu.

Jaunais drošais sarkofāgs norobežo iznīcināto reaktoru.

Tas ir mūsdienu inženierijas brīnums. Mēs vadījām līdz šim pasaulē lielāko kopīgo iniciatīvu kodoldrošības jomā, finansējot tā būvniecību.

Tomēr pēc pagājušā gada Krievijas dronu uzbrukuma starptautiskajai sabiedrībai ir jāfinansē steidzami remontdarbi.

Paldies tiem, kuri jau ir izteikuši gatavību piešķirt finansējumu.

Šī ir tikai viena no daudzajām jomām, kurās mūsu dalībnieki kopīgi sniedz ieguldījumu vispārējā sabiedriskā labuma veidošanā.

Pārliecinošais akcionāru vairākums, kuri parakstījās mūsu kapitāla palielinājumam, kā arī mūsu finanšu līdzekļu devēju dāsnums ir iespaidīgs apliecinājums apņēmībai strādāt kopā.

Taču tagad mēs dzīvojam pasaulē, kurā atbalsts attīstībai samazinās un valsts parāds pieaug.

Ņemot to vērā, sadarbība ar privāto sektoru kļūst vēl svarīgāka.

Pagājušajā mēnesī uzsāktā mūsu pirmā nozīmīgā risku pārnese ir tikai priekšvēstnesis tam, kas vēl sekos.

Tā ļauj mums dalīt ieguldījumus un riskus ar pensiju fondiem un apdrošinātājiem, par pamatu izmantojot ilgtermiņa intereses jaunattīstības tirgos.

Pasaules ekonomika kļūst arvien sadrumstalotāka.

Mēs visi to redzam.

Mēs dzirdam un ņemam vērā mūsu akcionāru bažas par vērtības ķēdēm, kibernetiķu drošību un godīgu konkurenci.

Mūsu pārskatītajos iepirkuma noteikumos tās ir ņemtas vērā, vienlaikus turpinot veicināt pārredzamu, atvērtu tirgus ekonomiku.

6. Trešais izaicinājums

Trešais un pēdējais galvenais izaicinājums ir nezaudēt ilgtermiņa redzējumu, saskaroties ar šodienas satricinājumiem.

Tas nozīmē turpināt atbalstīt mūsu valstu pārkārtošanos un efektīvi īstenot mūsu kā Bankas darbu, kā esam to darījuši visā mūsu 35 gadu pastāvēšanas vēsturē.

Šajā satricinājumu laikmetā mēs redzam iespējas mūsu reģioniem. Piemēram, Centrālāzijas un Kaukāza spēja savienot Austrumus un Rietumus, Āziju un Eiropu, caur Transkaspijas starptautisko transporta maršrutu ģeopolitiski ir svarīgāka nekā jebkad agrāk.

Vēl viens piemērs – piegāžu dažādošana ir kļuvusi par stratēģisku prioritāti, radot iespējas mūsu valstīm virzīties augšup vērtību ķēdē.

Daudzas no mūsu darbības valstīm ir aplaimotas ar bagātīgiem saules un vēja resursiem, sniedzot tām iespēju uzlabot enerģētisko drošību un kļūt konkurētspējīgākām.

Pēdējoreiz, kad tikāmies Londonā, jūs kā akcionāri apstiprinājāt vērienīgu plānu mūsu darbam nākamajiem pieciem gadiem.

Šis plāns ir pārtapis trīs konkrētās stratēģijās, kuras apstiprinājusi valde.

Vēlos pateikties mūsu valdes locekļiem par viņu konstruktīvo iesaisti un pastāvīgo apņēmību.

Mums ir skaidras norādes par to, ko jūs no mums sagaidāt.

Tagad mēs jūsu prioritātes pārvēršam projektos, savukārt projektus pārvēršam ietekmē.

Pateicoties mūsu izcilajiem darbiniekiem, esam kļuvuši īpaši daudzveidīgi tajā, ko mēs darām un kā mēs to darām.

Mēs īstenojam mūsu jaunās un nostiprinātās pieejas attiecībā uz zaļajām investīcijām un mūsu nozīmīgo darbu cilvēkkapitāla un dzimumu līdztiesības jomā.

Šajā ziņā svarīgi pieminēt arī privāto līdzekļu piesaistīšanu un digitalizācijas paātrināšanu.

Taču plašāk aplūkošu vienu no tām – ekonomikas pārvaldību, kas vienmēr ir bijusi mūsu mandāta pamatā, bet tagad ir svarīgāka nekā jebkad.

Mēs jau redzam tās potenciālu paātrināt tirgus reformu ekonomikās kopumā, kā arī palīdzēt mūsu reģioniem piedzīvot jaunu inovācijas un iespēju laikmetu.

Šie ir trīs galvenie izaicinājumi, ko redzu laikam, kurā mēs pašlaik dzīvojam.

Reaģēt uz konfliktiem un krīzēm.

Aizstāvēt starptautisko sadarbību.

Un saglabāt ilgtermiņa skatījumu.

7. Iespējas un aizrautība

Lai veidotu labāku nākotni, mēs varam paļauties uz bankas celmlauža garu un mūsu darbinieku apņēmību.

Kopš mūsu pēdējās tikšanās reizes esam sākuši darbību Beninā, Kotdivuārā, Kenijā, Nigērijā, Senegālā un Irākā.

Pirms gada es runāju par “Bankā valdošo aizrautību saistībā ar to, ko mēs varam sniegt šīm ekonomikām”.

Šo aizrautību esmu izjutusi pati, kad veicām pirmās investīcijas.

Mūsu jaunajā reģionā esam sākuši straujā tempā un ar lieliem panākumiem...

Tieši tāpat kā pirms 15 gadiem mēs to darījām Vidusjūras dienvidu un austrumu reģionā.

Mūsu jaunās dalībvalstis Āfrikā ļoti atšķiras no mūs uzņemošajām Baltijas valstīm, jo tām ir savas vajadzības un ambīcijas.

Taču tās arī ievieš inovācijas mainīgajā pasaulē.

To ekonomikas ar mūsu atbalstu pārveido pašas sevi, nostiprinot lauksaimniecības vērtību ķēdes, paplašinot digitālos pakalpojumus un risinot infrastruktūras nepietiekamības problēmu.

Protams, paplašināšanās jaunos tirgos un jaunu prioritāšu integrēšana ietekmē mūsu apmēru un budžetu.

Taču mēs nodrošinām, ka ilgtermiņa ilgtspēja un efektivitāte ir mūsu iekšējo pārmaiņu pamatā.

Secinājums

Tādas ir manas pārdomas par šiem satricinājumu pilnajiem laikiem.

Esmu reāliste.

Man nav ilūziju par riskiem, ar kuriem pašlaik saskaras mūsu pasaule, un gaidāmo izaicinājumu mērogu.

Tajā pašā laikā es zinu, ka mūsu apbrīnojamajiem darbiniekiem, ERAB kopumā un valstīm, kurās mēs strādājam, ir talants un apņemšanās pārvarēt krīzes.

Mēs palīdzēsim mūsu ekonomikām kļūt konkurētspējīgākām un ilgtspējīgākām.

Un mūsu banka kļūs spēcīgāka, noturīgāka un daudzveidīgāka...

Mēs strādājam šodienai un nākotnei.